

Water integraal meenemen bij bedrijfsvoering melkveehouderij

Voor de toekomstbestendigheid van het melkveebedrijf is water belangrijk. Vee heeft water nodig van goede kwaliteit. Te veel water kan schade veroorzaken aan gewassen; beregenen en het onderhoud van sloten kosten geld. Wateroverlast voor de omgeving moet worden voorkomen, natuurwaarden geborgd en drinkwater gewonnen.

Marinus de Vries, melkveehouder in de Krimpenerwaard, heeft dagelijks met water te maken. Zijn bedrijf in het veenweidegebied bestaat voor 18% uit water! Een hoge grondwaterstand beperkt de draagkracht van de grond en zorgt voor een trage grasgroei in het voorjaar en veel najaarsgras. Marinus de Vries: "Water is hartstikke mooi en belangrijk, maar waar water is groeit geen gras. Het water kost simpelweg geld en onderhoud. We moeten jaarlijks de sloten schonen en er elke twee of drie jaar met de baggerpomp doorheen. Dat kost – even uit de losse pols – zo'n 5000 euro per jaar. Onze koeien drinken vrijwel jaarrond het oppervlaktewater, dat we oppompen en filteren. Alleen als het heel lang vriest of als er in de zomer veel algengroei is gebruik ik leidingwater."

Integraal benaderen

De veehouder kan water 'vangen' in een integrale bedrijfsbenadering: het Bedrijfswaterplan. Veel gegevens die voor de wateropgave nodig zijn, zijn bekend in de KringloopWijzer. Door de waterhuishouding als aanvulling te zien op de huishouding van N, P

en C is integratie en gebruiksgemak geborgd.

Onderwaterdrainage

Marinus de Vries: "Ik vind water boeiend, ik zie het wel als uitdaging. Op een aantal hectares is onderwaterdrainage aangelegd. Onderwaterdrainage heeft een dubbelfunctie: het teveel aan water wordt afgevoerd, maar in droge perioden infiltreert het water uit de sloot en blijft de grondwaterspiegel onder het gras op peil. Daardoor staan minder graswortels droog en is er minder inklinking van het veen. Dit systeem is wel vrij kostbaar. Je gebied moet aangewezen zijn om in een subsidieregeling te vallen. Dus sommige collega's zijn wel geïnteresseerd, maar wachten nog even af."

Communicatie essentieel

Belangrijk is dat de veehouder en zijn adviseur, het waterschap en de wetenschap goed samenwerken en communiceren. De waterschappen worden toegevoegd aan de partijen die al in Koeien & Kansen en de KringloopWijzer samenwerken. Het bedrijf van De Vries valt onder het

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. "We begrijpen elkaar wel, maar komen er niet altijd uit. Ze vrezen dat ze in droge periodes te weinig water aan kunnen voeren. Daar ben ik zelf niet zo bang voor. Het waterschap heeft nu wel het voorneemen om een aantal projecten te starten samen met veehouders, bijvoorbeeld over duurzaam graslandbeheer, slootschonen en baggeren. Zodat we samen de kwaliteit van het oppervlaktewater hoog houden."

Koeien & Kansen én Water!

Water is essentieel voor de duurzame en veilige productie van melk. Dat blijkt wel uit het feit dat melk voor meer dan 80% uit water bestaat. Toch zal beschikbaarheid van schoon water voor het drinken van melkvee bij velen waarschijnlijk niet de eerste associatie zijn bij de titel Koeien & Kansen én Water!.

Immers, de implementatie van de EU Nitraatrichtlijn en de EU Kaderrichtlijn Water houden de veehouderijgemeenschappen al lange tijd bezig. De KRW richt zich niet alleen op grondwater maar geeft vooral ook focus op de verbetering van oppervlaktewaterkwaliteit in grensoverschrijdende stroomgebieden. Voor Nederland, gelegen aan het einde van de stroomgebieden van Rijn, Maas, Schelde en Eems, is deze internationale aanpak van enorme betekenis. Dit betekent

echter ook dat we onze eigen 'waterhuishouding' op orde moeten hebben. Binnen de EU is Nederland bekend vanwege de hoogste inputs van N en P in de land- en tuinbouw. Maar er is ook waardering voor de resultaten die we bereiken bij het terugdringen van emissies. Dat daarvoor vakbekwame, innovatieve agrarische ondernemers onmisbaar zijn 'staat als een paal boven water'. Het is dan ook bijzonder verheugend dat Koeien & Kansen nu in dialoog met

de waterschappen onderzoekt hoe water, in al zijn facetten, kan worden meegenomen in een maatschappelijk geaccepteerde bedrijfsvoering op melkveehouderijbedrijven.

Wilbert van Zeventer

Coördinerend beleidsmedewerker bij de directie Water en Bodem van het Directoraat Generaal Ruimte en Water van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

